

БРОЈ 10 АСПТА

„Народ“ излази свакога дана по подне.

Штампања се изводи у Француској улици бр. 20.

Власник

КРЕТА Љ. МИЛЕТИЋ

НАРОД

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке излажу се по погодби.

Редакција је у Француској бр. 20

ДРАГ. С. ГОГИЋ

Христово Рођење

Војницима и свима српским грађанима православне вере честитамо празник Христовог Рођења. У приликама, у којима се данас налазимо, он се не може прославити онако, како се прославља наша најлепша слава, али смо се данас знатно приближили времену, кад ћемо, срећни и задовољни, заборавити минуле невоље.

У предању Српског Народа три Божића ван отаџбине представљаће три центра догађаја, бола, наде. Тај дан, увек озарен породичном светлошћу мира и спокојства, данас нам мора изазивати тугу за својима, али Српски Народ, бескрајно чврст у души, прогутаће сузу и наставиће дело народног ослобођења. А кад оно буде готово, тада ћемо имати прави наш Божић, стоструку награду за све патње. Под веселим нашим снегом, уз ватру Бадњака, Бог и Његов Син ће нам платити за све претрпљене невоље.

Христос се роди!

ЛЕЊИН И ТРОЦКИ

Користећи се најшире једином слободом, која је била ухватила корена у Русији, слободом речи и слободом пропаганде, Лењин је развио акцију највећих размера. Он је организовао конференције, манифестације, обећавао, дражио. Изнуреном народу проповедао је, да је рат који се води само рат капиталиста; сељацима обећавао земљу и новац, радницима при свајање фабрика и радионица.

Гоњен Керенсковом полицијом, Лењин је ипак дивље наставио своје дело анархије и деструкције. Последњих недеља седео је сакривен у близини престонице, где су му свако вече долазили повереници и примали упутства. Одатле су излазиле заповести и прокламације. Господар анархије припремао је и организовао све, докле га је полиција тражила у Москви и другде.

Његова два главна помагача су његова »пријатељица« Колонтај, и Троцки.

Распуштеница Колонтај, како се она зове по пређашњем јој, мужу, трећи је члан у »породици« Лењиновој јер је Лењин ожењен и његова жена, која га прати свуда, такође се меша у политички живот. Колонтај је дуго живела у Швајцарској. Она има око 35 година, висока је елегантна, кестењастих коса, изразитих очију, врло лепа. Она говори са лакоћом и сматра се као врло

добар познавалац живота руског сељака.

Чим је избила револуција, Колонтај је са својим пријатељем Лењином отпутовала у Русију и служила му одано као псето.

Трећи члан триумвирата, Троцки има 38 година. Он се школовао у Русији, узео је активно учешће у Револуцији 1905 године, осуђен је на прогонство у Сибир, а одатле је побегао. Прво је отишао у Швајцарску, а затим се појавио у Паризу, где је отпочео издавати један мали дневни лист, чисто анархистички.

На тражење руске амбасадере протеран је из Француске и отишао у Шпанију а затим у Америку. Кад је избио рат, он се изјаснио за мир, сарађивао је у неколико листова немачко-америчких и створио је велике везе са Немцима у Америци, између осталих са Францом Ринтеленем, добро познатим немачким шпијунском, и са Карлом Бенцом, директором северно-немачког Лојда.

Сиромашни живот који је он дотле водио сада се претвара у изобиље. Тврди се да је он добијао новац из Немачке за пропаганду у њену корист. Још се за Револуцију готово није ни знало, а он се већ укључио на једну лађу и пошао за Русију, али је био задржан и бачен у затвор од стране Енглеза, који су га оптуживали да је примио 15000 долара од

једног агента немачког амбасадора Бернсдорфа. Неколико недеља је остао у тамници, а кад је пуштен, успео је ипак да стигне у Русију, где је постао десна рука Лењину.

Протеран из Француске, ухапшен од Енглеза, а једино добро прихваћен од Немачке, он је све своје симпатије покљонио Немачкој.

Такав изгледа триумвират, састављен од два човека и једне жене, која данас води нову Русију и појављује се моментално као представник нације од 180 милиона душа.

Извесно је, онога дана, кад Лењин са својим пријатељима у пломбираном возу путовао преко Немачке за Русију, појављивао се нов фактор на политичкој позорници Русије, који је једног момента успео и да триумфује, али по свима знацима судећи, он је пред скорим и сигурним крахом.

Идући број »Народа« и због ће трећи дан Божића.

О ЈУГОСЛОВЕНИМА

Поводом последњих политичких догађаја у Аустро-Угарској и, нарочито, поводом држања Југословена и Чеха, Жан Брив, професор у »Коллеџ де Франс«, дао је у »Л'евр« од 28 новембра, један чланак у коме пише:

Најзад, у тој историјској седници од 17 маја 1917 год, манифестовале су се не само једнодушност Чеха, већ и јака снага и инспирација за уједињење код Југословена. Словенци, Хрвати и Далматинци су Срби, а грандиозна сполеја Срба из Србије привлачи Србија све наде овог народа који је под тешким болом а пун је широких мисли. Ту скоро, љубљански архиепископ је понова потврдио јединство свих аустријских Срба, угарских Срба и Срба из Србије.

Ја не говорим овде као обожавалац Срба из Србије; не говорим као пријатељ Југословен из Париза, Лондона и Америке; ја говорим као посматрач онога што говоре и раче посланици, свештеници, епископи или грађани, у најкритичнијим часовима рата, пред лицем Цара и Царевине.

ЈЕВРЕЈСКИ ЗБОР

Јуче пре подне огромна маса света, у којој су биле најугледније солунске личности, скупила се у великој

сали »Беле Куле«, која је била украшена са везничким заставама. То је био збор солунских Јевреја, који треба да ода захвалност савезничкој либералној политици. Говорила су три говорника, који су сви истицали племенити поступак Велике Британије у питању Палестине. Збор је бурним плескањем поздрављао одушевљене речи свих говорника.

КАМИЛ ХЈУСМАН

Штокхолм. — Повратак Камила Хјусмана, бриселског посланика и секретара социјалистичког интернационалног

биороа био је предмет многобројних коментара у шведским и данским германофилским круговима. Агенти Немачке чак су пронашли некакав интервју, у коме је Хјусман као рекао, да он припрема једну нову интернационалну социјалистичку конференцију.

Хјусман је енергично демантовао све све тенденциозне гласове. Он је дошао у Штокхолм по дужности и једино да би био у току нових догађаја, као што му налаже његово звање.

У шведским политичким круговима, међутим, примећују да је долазак Хјусманов био исто време, када се у Штокхолму бавио Шајдеман.

ИСТОРИЈА АЛЗАСА

Јулије Цезар, у својим коментарима, први је, који говори о Алзасу. Његови ставови, пре доласка Римљана, били су Гали, прави потомак примитивних Келта. — Германи, користећи се размирицама, које се збиваху између разних народности Алзаса, неустезаху се да пређу Рајну, заузму земљу и опљачкају је.

Галске вође, пред опасност, пошто су се посаветовале, одлуче да позову у помоћ Цезара. Римљани дојуреше, и хорде Ариовеста беху потпуно разбијене око Ружмона, на обалама реке Светог Николе. Ова победа уништи германску моћ у земљи.

Германски немари примораше прве императоре да Алзасу даду нарочиту воју у организацију. Он је имао утврђену границу, која га је чувала од срашних суседа с стране Рајне и Алзас је за три столећа уживао еру мира и напретка. У пркос густим шумама које покривају велики део земљишта, индустрија је напредовала. Аргенторатум (Штразбург) је имао чувену фабрику оружја.

Велика војничка путева везиваху путеве утврђене. Један од путева ишао је од Штразбурга, пролазио кроз Швајцарску и Италију и завршавао се у Риму.

Утврђен, Алзас се у почетку могао бранити сам против навале варвара, који су долазили из Азије. Његово преимућство расло је с дана на дан, а његова цивилизациона улога пружи се не само на најближе околине земље Галије, но пређе и Рајну и осети се у свима земљама, које су требале да једног дана буду немачке.

Галија и Алзас биле су земље, одакле им је дошло прво семе цивилизације, донето преко Римљана, прерађено преко цивилизованих провинција, широм отворених про-

гресу. Знамо да је ово семе, бачено на неплодну земљу, завршило у току столећа већинаким плодом и дало нашим пријатељима ону културу, коју су хтели да наметну целом побеђеном свету! Мало допније а у истој епоси посреством Алзаса, прве благодети хришћанства почеше да продиру у Германију.

За дуго су римске легије и утврђене границе биле довољне да очувају земљу против ратничких народности с оне стране Рајне; али од трећег века Алзасани видеше да од истока долази страшнији непријатељ од свих оних које су дотле познавали.

То беху Алемани.

Именовало се неколико савезничких германских народности, вероватно потомака оних, који у време Цезара беху тучени под вођством и стривиста. Нагнани да се шире према западу, давно жуђаху за левом обалом Рајне. Идући стопама азијских варвара, следећући истим путевима, Алемани пређоше реку опустошише све у њиховом пролазу, запашише Страсбург и ставише цео Алзас у крв и пламен.

Управо од овог доба постоји мржња Алзашана према Немцима, мржња која је само расла и све се више појачала из столећа у столеће, све до наших дана.

Тада се појавио спасилац у императору Јулијану о коме Монтескије са похвалом каже:

»Када је Констанс послао Јулијана у Галију, овај нађе, да десет вароша дуж Рајне беху заузеле од варвара; да су провинције опустошене; га од римске војске постоји само сенка и да само име непријатеља задаваше страхан страх. Овај принц својом мудрошћу, пост-јавошћу, својом економијом и понашањем, храброшћу и непревдним ратовањем р-стера варвара и умања стра-хоте.«

Од интереса је да се помени, да је помоћ дошла од човека, који је од Летицаје (Париза) направио своје најомиљеније место становања.

Али римско царство било је у потпуном опадању а пут варвара беше проширен пролазом Алемана. Вандали ће направити од Алзаса праву пустињу. Вандали се дочепаше плена без одбране и смело продрише у Галију. Кловисови Франци потукоше их код Толбијака. Требало је дакле четрдесет година, па да нападски познату надмоћност Франака.

Мало по мало франачки земљорадници измешаше се са алеманским и од тада почиње њихово преимућство у доњем Алзасу.

У седмом и осмом веку Алзас је постао војводство. Имао је свој засебан жавот и чист дијалекат и био тако напредан, да је Карло Мартел, бојећи се моћи нових војвода, наредио да управа земље пређе у руке грофова изабраних од племства земље. Меровиншки и каролиншки краљеви, горди својим сваеренством над тако лепом провинцијом, имали су често своје седвиште у Алзасу. Напосаветку под Карлом Великим био је толико напредан као никад дотле.

Од свога постанка дакле Алзас је имао само цивилизаторску улогу, која никада није била германска, био је штићен од Гала, Рамбана, Франака и свих оних елемената који ће доцније створити Француску. Све војске које су долазиле са истока преко Рајне имале су за циљ покорене Алзаса, а све војске које су долазиле преко Вогева имале су намеру да уведу ред и помоћу Алзашанима. И данас Французи са запада долазе у помоћ Алзашанима, који су под притиском варвара са истока. Будућа победа донеће Алзасу срећу коју справом треба да ужива, као у доба кад је био саставни део Галије.

ИЗ РУСИЈЕ

Петроград. — Троцки је издао једну наредбу, која се односи на ратне заробљенике у логору, у Боровићу, највећем заробљеничком логору у Русији. По тој наредби сви заробљеници добијаће у будуће уобичајене радничке наднице.

Ова наредба ће се послати руској делегацији у Брест Литовску, да се преда делегатима централних сила, у нади, да ће се на исти начин поступати и са руским заробљеницима у Немачкој.

Париз. — Специјални ратни изасланик «Шти Паризијена» јавља своје листу из Јаша, да су максималисти из те вароши покушали да наметну целој румунској фронту власт Лењинове владе и да сузбију покрет умеренијих елемената, али да је цео тај покушај сасвим промашио. У-

крајински народни комесари, Козаци, трупе из Бесарабије, пољске легије и муслимански одреди одлучили су да одмах и оружаном силом одбију сваки такав покушај и онда су затворили све максималистичке вође, заједно са двојицом официра из штаба руске Врховне Команде.

После тога румунски фронт је, као и југо западни руски, проглашени за украјински и сву командну власт на њему поверали су украјински изасланици генералу Шчербачеву. Одмах за тим наређено је и разоружање максималиста у Јашу. У Кијеву је то такође већ савршено, само у Одеси трају још непрестајујућа борбе.

Између украјинаца и Козака влада сада потпуна слога.

ФРОНТ У ИТАЛИЈИ

Рим. — Према ономе што је до сада званично могло бити утврђено, на фронту у Италији има сада 7 немачких дивизија. Од ових седам, четири су у борбеној линији и, што је интересантно, налазе се према француским трупама.

На супрот тврђењу, да немачких дивизија нема на италијанском фронту, може се изнети факат, да су француске трупе имале заробљеника из баварског алпског корпуса.

СРПСКИ СОЦИЈАЛИСТЕ

Цирих. — Делегат хрватских социјалиста г. Др. Радошевић и босанско херцеговачких г. Маркић, изјавили су да се више неће враћати у Аустро-Угарску. Они су се обратили нашем Социјалистичком Комитету у Паризу, да са њим почну заједнички рад на истим циљевима, постављеним у њиховим декларацијама, које су, и ако одвојено и посебно рађене, истоветне.

Српски социјалисти предузели су све кораке да олакшају долазак својих другова, јер се од заједничког рада очекује већи ауторитет једне југословенске политичке групе, чија ће реч тада и више значити, и више се чути. Тако ће се наћи на једном послу, заједно, представници социјалиста свих Јужних Словена.

НАШИ СТУДЕНТИ

Према подацима, који има наше Просветно Одељење, наши су студенти распоређени, почетком нове школске године, у 14 универзитетских места у Француској. Они се налазе: у Екс ан Провансу, Безансону, Бордоу, Клермон Ферану, Дижону, Греноблу, Лиону, Марсељу, Монпељеу, Нансију, Паризу, Поатјеру, Рену, Тулузи и Алжиру.

Укупно према изло-

женом бројном стању, има наших студената 1116, од којих је 1032 ученика и 84 ученице. Овај је број, изузимајући последњу школску годину на београдском Универзитету, премашио све раније школске године. У великим губицима људске снаге и материјалних добара они бројеви значе данас једну националну тековину.

Но сем овога броја, има један број наших студената и на специјалним курсевима, који се спремају за више техничке школе. Ових је у Сент-Етјену 5, у Ни му 3, у Орлеану 5, у Лоану 9, у Версаљу 9.

Сви се они налазе по лицејима дотичних места и њихов број је ове године повећан.

ЧЕСИ У РАТУ

Париз. — Поводом недавнога указа о организовању аутономне чешко-словачке армије, која ће се борити на западном фронту напореда са трупама Сила Споразума, сарадник листа «Иманите» тражио је од Г. Г. Др. Бенеша и Сихраве, чланова Чешкога Националнога Савета подобије податке о јачини и о бројном стању чешких одреда, који се спремају да суделују у борби против Централних Сила.

Оба чешка првака изјавила су да у Француској има неколико хиљада Чехо-Словака приспелих из Сједињених Држава и отприлике исто толико из Србије и Русије, где су били заробљени у овоме рату. Сем тога, има око 25000 Чеха у концентрационим логорима у Италији, и они су се већ сами организовали, благодарно предисретљивости италијанске Владе. Сви ти људи, од којих многи припадају социјалистичкој партији, готови су да се упуте онамо, где би њихови напори могли бити од користи.

Има још око 350.000 Чехо-Словака као ратних заробљеника у Русији, и они се најмање не мешају у тамошње унутрашње прилике. Они су такође, под вођством г. Масарика, предузели да се организују као независна армија и бориће се против Централних Сила на овоме фронту, где им се буде указала најповољнија прилика за то. Најзад, командант Штефанек послан је у Сједињене Државе, где чешко-словачка колонија вивиси преко милион људи.

ЧИТУЉА

У Крусилову у Чешкој умро је 12 октобра ове године ректор православне богословије у Задру професор Јеротеј Цвијетић.

У Новом Саду умро је 11 октобра члан Српског Народног Позоришта у Новом Саду Јефта Душановић.

У Загребу је октобра ове године преминуо хрватски књижевник и професор Фердо Милер.

Бог нека им душа опрости.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Извештај од 15 сати. — Артиљеријска активност обеју артиљерија у области јужно од Корбени и на левој обали Мезе, у шуми Авокур. Северно од Сен Мијела, једно непријатељско одељење, које је хтело да заузме један француски положај претрпело је велике губитке, а није постигао никакав резултат. Други непријатељски покушај у области Флире такође је пропао.

Извештај од 23 часа. — Французи су одбили један препад немачки јужно од Живенкура и добили заробљенике.

У Шампањи једно одељење Француског продрло је, северно од Мен де Масиж, у немачке ровове и причинило велику штету.

Авијатика. — 22 децембра пет немачких апарата оборени су у борби са француским пилотима.

Извештај Штаба Источне Војске. — И поред рђавог времена и снежне буре наша авијатика је бомбардовала непријатељске логоре у пределу Битоља. На осталом делу фронта ништа важније.

Источна Војска. — Слаба акција у опште на целом фронту. Вејавица.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Локалне борбе биле су јуче после подне на фронту Камбреја, у близини Северног Канала, без икакве стварне промене у ситуацији. У току ноћи померили смо нашу линију јужно од Ленса; на секторима Билекур и Идр нешто непријатељске артиљеријске акције.

Доцније. — Резултат локалне борбе у близини Северног Канала је тај, да се са четири мања положаја који су били заузети повукло мало у назад. Нестало нам је неколико људи. Обична обострана артиљеријска акција.

Месопотамија. — Прошле недеље британски авиоплани су бомбардовали турски логор у Кифри и један логор у Шаманкапри (13 миља јужно од Кифри).

Бомбардован је један турски аеродром у близини ушћа Заба у Тигар. Ноћу 17 децембра 30 турских авиоплана бацили су бомбе близу Самаре и Кизеробата, са познатим резултатима.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Једна непријатељска колонија изненађена је у Ван Серај и растерана. У долини Калчино непријатељске патроле, које су ишле према нашим положајима одбијене су пушчаном ватром. Енглески авијатичари оборили су један авиоплан и један балон за осматрање. Преко дана врло велика авијатичарска активност. Наши авијатичари су извршили више бомбардовања на планину Левичо и на депое муваџије.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

ПЕТРОГРА. — Говорећи јуче на јавном збору, Троцки је изјавио да ће понова отпочети непријатељства, ако Централне Силе упорно остану при својим предлозима. — Совјети су јуче изгласали резолуцију против усвајања немачких предлога.

БЕРН. — Из Берлина јављају: Волфова Агенција саопштава: Русија одбија да усвоји предлоге за мир Централних Сила, које су о пет решене да остану на своје гледишту.

ЛОНДОН. — Лондонски листови јављају да је 21 децембра отишао из Петрограда енглески амбасадор и војна енглеска мисија.

БЕРН. — Примећена је велика узнемиреност у немачким партијама конзервативаца и пангерманиста. Ове партије траже од владе да она захтева пошто по то анексију Пољске, Литваније, Курландије и Естоније.

ЛОНДОН. — Рајтерова Агенција јавља да је босански социјалистички делегат за Штокхолмску конференцију Маркић, дошао у Лондон. Он је изјавио

да је ситуација у Аустро-Угарској очајна. Војници се виђају да просе по улицама. У Немачкој није боље.

БЕРН. — Седми аустројски зајам претрпео је потпун неуспех. Уписан је само за једну трећину.

ПЕТРОГРАД. — Агенција Вестник јавља: Русија сматра да се предлози за мир централних сила не могу усвојити.

ЛОНДОН. — Турска офанзива од 14. децембра у циљу преотимања Јерусалима била је изведена од два корпуса. После очајних напада који су трајали 12 сати непрекидно, Турци су се са огромним губицима повукли на своје положаје, које су сматрали за неосвојиве а који су сада у нашим рукама. Јерусалим је сада потпуно осигуран од сваког напада.

МАЛИ ОГЛАСИ

Српско Трговачко Друштво Улица Александра Великог број 1, обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Препоручује нашем свету, да се користи услугама ове новчане установе за све своје послове. Врши на својој благајни размену свих новчаних монета по повољним дневним курсевима. 3—10